

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Põllumajandusminister
määrus
terviktekst
18.08.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 15.08.2023, 2

Seemnekartuli kategooriad ning seemnekartuli tootmise ja turustamise nõuded¹

Vastu võetud 03.05.2006 nr 58
[RTL 2006, 40, 701](#)
jõustumine 15.05.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
07.08.2006	RTL 2006, 63, 1142	18.08.2006
14.09.2006	RTL 2006, 70, 1286	23.09.2006
26.03.2007	RTL 2007, 27, 485	06.04.2007
08.12.2009	RTL 2009, 93, 1348	01.01.2010
08.12.2009	RTL 2009, 94, 1383	01.07.2010
10.03.2010	RTL 2010, 12, 222	22.03.2010
06.08.2012	RT I, 10.08.2012, 2	01.11.2012
12.06.2014	RT I, 18.06.2014, 2	01.07.2014
29.06.2015	RT I, 03.07.2015, 19	06.07.2015
23.02.2017	RT I, 07.03.2017, 1	01.04.2017
08.06.2017	RT I, 13.06.2017, 4	16.06.2017
13.12.2018	RT I, 19.12.2018, 4	01.01.2019
20.03.2019	RT I, 26.03.2019, 1	01.04.2019
13.05.2020	RT I, 20.05.2020, 3	01.06.2020
26.10.2020	RT I, 04.11.2020, 1	01.01.2021; määruses asendatud sõna „Põllumajandusamet” sõnadega „Põllumajandus- ja Toiduamet” vastavas käändes.
19.02.2021	RT I, 02.03.2021, 2	05.03.2021
06.12.2021	RT I, 16.12.2021, 1	01.01.2022
11.08.2023	RT I, 15.08.2023, 1	18.08.2023

Määrus kehtestatakse [taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse](#) § 4 lõike 3, § 6¹ lõike 4, § 64 lõike 5, § 65 lõigete 4 ja 7, § 73 lõigete 8 ja 9, § 101 lõike 4, § 104 lõike 4 ning § 118 lõike 8 alusel.
[[RT I, 26.03.2019, 1](#)- jõust. 01.04.2019]

1. peatükk ÜLDSÄTE

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse seemnekartuli ning geneetiliste ressursside säilitamiseks ettenähtud sordi (edaspidi *säilitussort*) seemnekartuli kategooriad ja nende kvaliteedinõuded, seemnekartuli kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate loetelu ja nende esinemise piirmäärad, seemnekartuli tootmise nõuded, sealhulgas tarnija enesekontrollisüsteemi nõuded, proovide suurused, proovi võtmise meetodid ning seemnekartuli nõuetekohasuse kindlakstegemise nõuded, sertifitseerimise kord ja nõuded, seemnekartuli pakendamise ja müügipakendi sulgemise ning seemnekartuli müügipakendi märgistamise nõuded, etiketi sisu ja vormi nõuded, turustamise nõuded ning mahepõllumajandusliku heterogeense seemnekartuli tootmise ja turustamise nõuded.

(2) Seemnekartuli tootmise ja turustamise suhtes kohaldatakse ka taimekaitseasenduses sätestatud nõudeid.

(3) Seemnekartuli mikropaljundamise teel tootmise suhtes kohaldatakse põllumajandusministri 3. juuli 2006. a määruses nr 80 "Paljundusmaterjali mikropaljundamise ja laboratooriumi nõuded" kehtestatud nõudeid ja selle määruse asjakohaseid nõudeid.

2. peatükk SEEMNEKARTULI KATEGOORIAD

§ 2. Seemnekartuli kategooriad ja nende klasside tähistused

(1) Supereliitseemnekartuli kategooria seemnekartul klassi tähistusega PBTC on mikrotaimed, sealhulgas mugulad, mis:

- 1) on toodetud mikropaljundamise teel sordiehtsuse ja taimetervise tagamiseks ettenähtud meetodite kohaselt;
- 2) on ette nähtud supereliitseemnekartuli, eliitseemnekartuli või sertifitseeritud seemnekartuli tootmiseks;
- 3) vastavad kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(2) Supereliitseemnekartuli kategooria seemnekartul klassi tähistusega PB on seemnekartul, mis:

- 1) on toodetud sordiehtsuse ja taimetervise tagamiseks ettenähtud meetodite kohaselt;
- 2) on ette nähtud supereliitseemnekartuli, eliitseemnekartuli või sertifitseeritud seemnekartuli tootmiseks;
- 3) vastab kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(3) Eliitseemnekartuli kategooria seemnekartuli tähistusega S on seemnekartul, mis:

- 1) põlvneb otse supereliitseemnekartuli kategooria seemnekartulist;
- 2) on ette nähtud eliitseemnekartuli sama klassi või järgnevate klasside või sertifitseeritud seemnekartuli tootmiseks;
- 3) vastab kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(4) Eliitseemnekartuli kategooria seemnekartul klassi tähistusega SE on seemnekartul, mis:

- 1) põlvneb otse supereliitseemnekartuli kategooria seemnekartulist või klassi tähistusega S eliitseemnekartulist;
- 2) on ette nähtud sama klassi eliitseemnekartuli või sertifitseeritud seemnekartuli tootmiseks;
- 3) vastab kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(5) Eliitseemnekartuli kategooria seemnekartul klassi tähistusega E on seemnekartul, mis:

- 1) põlvneb otse supereliitseemnekartuli kategooria seemnekartulist või klassi tähistusega S või SE eliitseemnekartulist;
- 2) on ette nähtud sama klassi eliitseemnekartuli või sertifitseeritud seemnekartuli tootmiseks;
- 3) vastab kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(6) Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria seemnekartul klassi tähistusega A on seemnekartul, mis:

- 1) põlvneb otse supereliitkartuli või eliitseemnekartuli kategooria seemnekartulist;
- 2) on ette nähtud sertifitseeritud seemnekartuli klassi tähistusega B seemnekartuli või tarbekartuli tootmiseks;
- 3) vastab kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(7) Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria seemnekartul klassi tähistusega B on seemnekartul, mis:

- 1) põlvneb otse supereliitseemnekartuli või eliitseemnekartuli kategooria seemnekartulist või sertifitseeritud seemnekartuli kategooria klassi A tähistusega seemnekartulist;
- 2) on ette nähtud tarbekartuli tootmiseks;
- 3) vastab kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(8) Seemnekartuli maksimaalne lubatud põlvkondade koguarv on tüheksa, mis jaguneb kategooriate ja klasside piires järgmiselt:

Kategooria	Klass	Maksimaalselt lubatud põlvkonnad
supereliit	PBTC	1
	PB	2, 3 või 4
eliit	S	2, 3, 4 või 5
	SE	2, 3, 4, 5 või 6
	E	2, 3, 4, 5, 6 või 7

sertifitseeritud	A	8
	B	9

[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

3. peatükk

SEEMNEKARTULI TOOTMINE JA SERTIFITSEERIMINE

§ 3. Seemnekartuli kvaliteet ja kvaliteeti vähendavad taimekahjustajad

(1) Seemnekartulil ei tohi esineda ohtlikke taimekahjustajaid.

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

(2) Seemnekartuli kvaliteeti vähendavaid taimekahjustajaid ja muid kahjustusi võib seemnekartulipartiis olla järgmiselt:

Seemnekartulipartiis lubatud taimekahjustajate ja muude kahjustuste esinemine (% mugulate kaalust)	Sisepereeliitsemnekartuli kategooria		Eliitsemnekartuli kategooria			Sertifitseeritud seemne- kartuli kategooria	
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B
1) mugula mädanikud muud kui ringmädanik (<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>Sepedonicus</i>), pruun- baktermädanik (<i>Ralstonia solanacearum</i>) või kartulivähk <i>Synchytrium endobioticum</i> , millest märgmädanik	0	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
2) kartuli- mustkärn, mille põhjustajaks <i>Thanatephorus cucumeris</i> (A.B. Frank) Donk (nakatunud üle 1/10 mugula pinnast)	0	1	5	5	5	5	5
3) harilik kärn (nakatunud üle 1/3 mugula pinnast)	0	5	5	5	5	5	5
4) kartuli- süvikkärn, mille põhjustajaks <i>Spongospora</i>	0	1	3	3	3	3	3

<i>subterranea</i> (Wallr.) Lagerh. (nakatunud üle 1/10 mugula pinnast)							
5) närbunud või hõbekärna tõttu kuivanud mugulad	0	0,5	1	1	1	1	1
6) kahjustatud või mehaaniliste vigastustega, sealhulgas ebakorrapärase kujuga mugulad	0	3	3	3	3	3	3
7) muld ja muud lisandid	0	1	1	1	1	2	2
8) taimekahjustajaid ja muid kahjustusi kokku, välja arvatud muld ja muud lisandid	0	6	6	6	6	8	8
9) <i>Candidatus</i> <i>Libriobacter</i> <i>solanacearum</i> Liefing et al.	0	0	0	0	0	0	0
10) kartuliingerjas (<i>Ditylenchus</i> <i>destructor</i> Thorne)	0	0	0	0	0	0	0

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

(3) Seemnekartuli mugulate, välja arvatud säilitussordi seemnekartuli ja mikrotaimedest toodetud mugulate suuruse nõuded seemnekartulipartii kohta on järgmised:

- 1) mugula läbimõõt on vähemalt 25 millimeetrit;
- 2) samas seemnekartulipartiiis on suurima ja väikseima mugula läbimõõdu vahe kuni 25 millimeetrit;
- 3) kui mugula keskmine läbimõõt on üle 35 millimeetri, väljendatakse seemnekartuli suurima ja väikseima mugula suurus viiega jaguva arvuga;
- 4) sama seemnekartulipartii kaalust võib kuni 3% olla lubatust suuremaid ja kuni 3% lubatust väiksemaid mugulaid.

(4) Kartuli viirusega nakatunud mugulaid võib seemnekartulipartiiis olla järgmiselt:

Kartuli viirus	Supereliitseemnekartuli kategooria		Eliitseemnekartuli kategooria			Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria	
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B
Y	0%	0,5%	1%	2%	4%	8%	10%
A	0%	0,5%	2	2	2	2	2
M	0%	0,5%	2	2	2	2	2
S	0%	0,5%	2	2	2	2	2
X	0%	0,5%	2	2	2	2	2
Keerdlehisus	0%	0,5%	2	2	2	2	2
Viiruseid kokku	0%	0,5%	1%	2%	4%	8%	10%

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

§ 4. Seemnekartuli tootmise nõuded

(1) Kartuli kasvatamisest seemnekartulipõllul peab olema möödunud:

- 1) supereliit- ning eliitseemnekartuli tootmise korral vähemalt kolm aastat;
- 2) sertifitseeritud seemnekartuli tootmise korral vähemalt kaks aastat;
- 3) säilitussordi seemnekartuli tootmise korral vähemalt kaks aastat.

[RTL 2010, 12, 222- jõust. 22.03.2010]

(2) Seemnekartuli tootmiseks kasutatav põld peab olema vaba valkjast kartuli-kiduussist (*Globodera pallida*(Stone) Behrens) ja kollasest kartuli-kiduussist (*Globodera rostochiensis*(Wollenweber) Behrens).

(3) Kui seemnekartuli tootmisel kasutatakse tarbekartuli või teise seemnekartuli tarnija kartuli tootmisel kasutatavaid seadmeid ja tehnikat, siis tuleb need enne seemnekartulimugulate, seemnekartulipõllu ning seemnekartuli müügipakendite ja alustega kokkupuutumist puhastada ja desinfitseerida.

(4) Seemnekartulit säilitatakse tarbekartulist eraldi selliselt, et oleks välistatud seemnekartuli segunemine tarbekartuliga. Seemnekartuli puistes säilitamise korral eraldatakse seemnekartulipartiid vaheseinaga, et vältida seemnekartulipartiide segunemist. Seemnekartulipartiid säilitatakse nii, et igale partiile oleks tagatud takistamatu juurdepääs.

[RTL 2007, 27, 485- jõust. 06.04.2007]

(5) Kui ettevõttes kasvatatakse lisaks seemnekartulile ka tarbekartulit, peab ka tarbekartuli tootmiseks kasutama üksnes sertifitseeritud seemnekartulit.

(6) Kui ettevõttes kasvatatakse lisaks säilitussordi seemnekartulile ka tarbekartulit, ei pea tarbekartuli tootmiseks kasutama üksnes sertifitseeritud seemnekartulit.

[RTL 2010, 12, 222- jõust. 22.03.2010]

§ 5. Mullaproovi võtmine

(1) Seemnekartulipõllu § 4 lõikes 2 sätestatud nõudele vastavuse kontrollimiseks võtab mullaproovi seemnekartuli kasvatamiseks kavandatavalt põllult Põllumajandus- ja Toiduamet ning säilitussordi seemnekartuli kasvatamiseks kavandatavalt põllult tarnija.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2) Valkja kartuli-kiduussi ja kollase kartuli-kiduussi esinemise tuvastamiseks võetakse seemnekartuli kasvatamiseks plaanitavalt põllult mullaproove, mida analüüsitakse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/1192, millega kehtestatakse meetmed taimekahjustajate *Globodera pallida*(Stone) Behrens ja *Globodera rostochiensis*(Wollenweber) Behrens hävitamiseks ja leviku ärahoidmiseks (ELT L 185, 12.07.2022, lk 12–26), III lisas kehtestatud proovivõtu- ja analüüsimetoodika kohaselt.

[RT I, 15.08.2023, 1- jõust. 18.08.2023]

(3) [Kehtetu -RTL 2009, 94, 1383- jõust. 01.07.2010]

(4) [Kehtetu -RTL 2009, 94, 1383- jõust. 01.07.2010]

§ 6. Vahemaa nõuded

(1) Seemnekartuli tootmise korral peab seemnekartulitaimik olema kaitstud taimekahjustaja leviku eest.

(2) Seemnekartuli tootmise korral on väikseim vahemaa seemnekartulipõllu ja naabruses asuva kartuli tootmise põllu vahel järgmine:

- 1) supereliitseemnekartuli tootmise korral 50 meetrit;
- 2) eliitseemnekartuli tootmise korral 25 meetrit;
- 3) sertifitseeritud seemnekartuli tootmise korral 10 meetrit;
- 4) säilitussordi seemnekartuli tootmise korral 10 meetrit.

[RTL 2010, 12, 222- jõust. 22.03.2010]

(3) Lõikes 2 sätestatud nõuet vahemaa kohta ei kohaldata, kui seemnekartulipõld on taimekahjustaja leviku eest piisavalt kaitstud maastiku geograafilise iseärasuse või loodusliku tõkkega.

§ 6¹. Seemnekartuli tarnija enesekontrollisüsteem

(1) Seemnekartuli ja säilitussordi seemnekartuli tootmisega tegelev tarnija (edaspidi koos *tarnija*):

1) määrab kindlaks tootmise kriitilised punktid ja nendes rakendatavad meetmed, dokumenteerib need ja tagab meetmete rakendamise (edaspidi *enesekontrollisüsteem*);

2) teeb visuaalseid vaatlusi seemnekartulil taimekahjustaja esinemise tuvastamiseks;

3) võtab vajaduse korral proove seemnekartuli kvaliteeti vähendava taimekahjustaja esinemise tuvastamiseks;

4) tagab tootmise käigus seemnekartuli partiide eristatavuse selliselt, et oleks võimalik neid tuvastada.

(2) Tarnija määrab enesekontrollisüsteemi rakendamise ja täitmise eest vastutava isiku.

(3) Tarnija koostab lõike 1 punktis 1 sätestatud nõude täitmiseks enesekontrolliplaani, milles kirjeldab tulenevalt tootmismeetodist tootmise kriitilisi punkte ja nendes rakendatavaid meetmeid.

(4) Kriitiliste punktidenä käsitatakse eelkõige järgmisi tegevusi:

- 1) seemnekartuli toomine ettevõttesse ja tema kvaliteedi, sealhulgas taimetervisliku seisundi hindamine;
- 2) seemnekartuli kasvatamine, arvestades kasutatavat tehnoloogiat;
- 3) seemnekartuli koristamine;
- 4) visuaalsel vaatlusel seemnekartuli kvaliteeti vähendava taimekahjustaja esinemise tuvastamiseks meetmete rakendamine;
- 5) seemnekartuli pakendamine, ladustamine ja vedu.

(5) Enesekontrolliplaan peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ettevõtja nimi ja kontaktandmed;
- 2) enesekontrollisüsteemi rakendamise ja täitmise eest vastutava isiku nimi ja kontaktandmed;
- 3) taimeterviseregistri registrikande number;
- 4) andmed seemnekartuli, sealhulgas selle ettevõttesse toomise aja ja päritolu kohta;
- 5) andmed toodetava seemnekartuli kohta sortide, kategooriate ja partiide kaupa;
- 6) andmed ladustatud ja turustatud seemnekartuli kohta partiide kaupa;
- 7) andmed tehtud vaatluste, sealhulgas proovide võtmiste ja nende tulemuste kohta;
- 8) ettevõttesse seemnekartuliga taimekahjustaja sissetoomise vältimiseks ja leviku takistamiseks rakendatud meetmete ja tõrjeabinõude kirjeldus ning nende rakendamise tulemused;
- 9) seemnekartuli kvaliteeti vähendavast taimekahjustajast vabanemiseks rakendatud meetmete kirjeldus ja nende rakendamise tulemused või andmed ohtlikust taimekahjustajast kahjustatud seemnekartuli või nende taimede hävitamise ja nende koguse kohta ning hävitamisviisi kirjeldus.

(6) Tarnija säilitab enesekontrolliplaani ja selle alusel dokumenteeritud andmeid taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 77 lõikes 4 sätestatud tähtsajaks.

(7) Üksnes seemnekartuli turustamisega tegelev tarnija koostab enesekontrolliplaani, milles kirjeldab lõike 4 punktis 5 nimetatud kriitilisi punkte ning mis sisaldab lõike 5 punktides 1–3, 6 ja 7 loetletud andmeid.

[RT I, 26.03.2019, 1- jõust. 01.04.2019]

§ 7. Sertifitseerimise kord

(1) Põllumajandus- ja Toiduamet sertifitseerib seemnekartuli rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Seemnekartuli sertifitseerimiseks tehakse põldtunnustamine ning korraldatakse mugulaproovide analüüsimine bakter- ja viirushaiguste määramiseks ja kvaliteedinõuetele vastavuse kindlakstegemiseks.

[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

(2) Seemnekartuli sertifitseerimiseks esitab taotluse sordi omanik, esindaja või säilitaja 15. juuniks Põllumajandus- ja Toiduametile. Taotlusele lisatakse põllumassiivi kaart, millele seemnekartuli tarnija on märkinud põllu nime või numbriga ja põllu piirid, ning seemnekartuli etiketi koopia.

[RT I, 15.08.2023, 1- jõust. 18.08.2023]

(3) Põldtunnustamist teeb Põllumajandus- ja Toiduamet.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(4) Põllumajandus- ja Toiduamet teeb sertifitseerimise nõuetele vastava seemnekartulipartii kohta põldtunnustamise ja mugulaproovi analüüsi tulemusi arvestades sertifitseerimise otsuse ning väljastab isiku taotluse alusel nõuetekohased etiketid.

[RT I, 19.12.2018, 4- jõust. 01.01.2019]

§ 7¹. Säilitussordi seemnekartuli sertifitseerimise kord

(1) Tarnija sertifitseerib säilitussordi seemnekartuli rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Säilitussordi seemnekartuli sertifitseerimiseks tehakse põldtunnustamine ning korraldatakse mugulaproovide analüüsimine bakterhaiguste määramiseks ja kvaliteedinõuetele vastavuse kindlakstegemiseks.

[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

(2) Tarnija teavitab Põllumajandus- ja Toiduametit säilitussordi seemnekartuli kasvatamiseks kavandatava põllu asukohast ja suuruselt 15. aprilliks. Teavitusele lisatakse põllumassiivi kaart või selle ärakiri, millele säilitussordi seemnekartuli tarnija on märkinud põllu nime või numbriga ja põllu piirid ning andmed paljundada kavandatava säilitussordi seemnekartuli päritolu kohta.

(3) Põldtunnustamist seemnekartuli säilitussordile teeb Põllumajandus- ja Toiduamet või tarnija, järgides põldtunnustamise kohta kehtestatud nõudeid.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(4) Sertifitseerimise nõuetele vastava säilitussordi seemnekartuli partii märgistab ja sulgeb tarnija nõuetekohaselt, arvestades Põllumajandus- ja Toiduameti määratud tootmise mahtu.
[RTL 2010, 12, 222- jõust. 22.03.2010]

(5) Säilitussordi seemnekartuli mikrotaimede tarnija teavitab Põllumajandus- ja Toiduametit kavandatavast mikrotaimede tootmise kogusest 15. aprilliks. Säilitussordi mikrotaimede partii peab olema teistest partiidest selgelt eristatav.
[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

§ 8. Seemnekartulipõllu nõuded

(1) Põldtunnustamine tehakse seemnekartuli taimede sellises arengustaadiumis, mis võimaldab adekvaatselt hinnata nende taimede liigiehtsust ja -puhtust ning seemnekartuli kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate levikut.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(2) Seemnekartulipõllul ei tohi esineda eelkultuurist pärit taimi, samuti umbrohutaimi või teiste liikide taimi määral, mis võib mõjutada kasvava seemnekartulitaimiku liigiehtsust ja -puhtust ning sordiehtsust ja -puhtust, või määral, mis takistab põldtunnustamist.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(3) Seemnekartulitaimik peab vastama järgmistele nõuetele:

Seemnekartulitaimi nõuded	Supereliitseemnekartuli kategooria		Eliitseemnekartuli kategooria			Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria	
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B
1) minimaalne sordiehtsus	100%	99,99%	99,9%	99,9%	99,9%	99,8%	99,5%
2) minimaalne sordipuhtus	100%	99,99%	99,9%	99,9%	99,9%	99,8%	99,5%
3) viirustest põhjustatud mosaiikkaiguse või keerdlehisuse tunnustega taimi maksimaalselt	0%	0,1%	0,2	0,5%	0,8%	2%	6%
4) varrepõletikku (<i>Dickeya</i> Samson et al. spp.) ja <i>Pectobacterium</i> spp. Waldee emend. Hauben et al. spp. nakatunud taimi maksimaalselt	0%	0%	0,1%	0,5%	1%	2%	4%
5) <i>Candidatus</i> Liberibacter solanacearum Liefiting et al.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
6) <i>Candidatus</i> Phytoplasma solani Quaglino et al.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
7) kartuli värtnaviroid	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

(4) Säilitussordi seemnekartuli minimaalne sordipuhtus peab olema 90%.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(5) Seemnekartulitaimik ei tohi olla kartuli-lehemädanikust (*Phytophthora infestans*) tugevalt kahjustatud.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(6) Seemnekartulipõllul ei tohi esineda ohtlikke taimekahjustajaid.
[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

§ 9. Proovi võtmine ja proovi suurus

(1) Põllumajandus- ja Toiduamet võtab bakter- ja viirushaiguse määramiseks mugulaproovi seemnekartulipõllult koristamata või koristatud seemnekartulist.
[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2) Seemnekartulipõllult võetakse mugulaproov, kui põllult on kartulipealsed eemaldatud ja ei esine uuesti kasvama läinud kartulitaimi. Kartulimugulaid võetakse ühtlaselt üle kogu seemnekartulipõllu, kuid mitte rohkem kui üks mugul ühest kartulipesast.

(3) Seemnekartulipõllult koristatud ning sorteerimata, kuid selgelt eristatavast seemnekartulipartiist võetakse mugulaproov ühtlaselt kogu seemnekartulipartiist selliselt, et võetud mugulaproov iseloomustaks kogu partiid. Seemnekartulipartiid peab olema võimalik kindlaks teha sellele lisatud dokumendi alusel, millele on kantud seemnekartuli sordi nimi, kategooria, põldtunnustamise kontrollakti number ja andmed partii suuruse kohta. Paragrahvi 3 lõikes 1 nimetatud taimekahjustaja esinemise kahtluse korral võtab Põllumajandus- ja Toiduamet mugulaproovi laboratoorseks analüüsimiseks.
[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(4) Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria klassi A tähistusega seemnekartulina sertifitseeritavast seemnekartulipartiist võetakse mugulaproov viirushaiguse määramiseks üksnes viirushaigusele vastuvõtliku seemnekartuli sordi korral.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(5) Viiruste määramiseks võetava mugulaproovi suurus on kuni 200 mugulat partii kohta.
[RT I, 15.08.2023, 1- jõust. 18.08.2023]

(6) Kartuli-ringmädaniku ja kartuli pruun-baktermädaniku määramiseks võetava mugulaproovi suurus on kuni 200 mugulat iga partii tootmiseks kasutatud põllumaa kolme hektari kohta.
[RT I, 15.08.2023, 1- jõust. 18.08.2023]

(7) Seemnekartuli tarnija tagab proovivõtmise jaoks juurdepääsu pakendile või konteinerile.

(8) Kvaliteedi määramiseks võtab Põllumajandus- ja Toiduamet müügiks ette valmistatud ja pakendatud seemnekartulipartiist mugulaproovi, võttes mugulaid ühtlaselt kogu seemnekartulipartiist selliselt, et võetud mugulaproov iseloomustaks kogu partiid. Põllumajandus- ja Toiduamet sulgeb sertifitseeritava seemnekartulipartii müügipakendi Põllumajandus- ja Toiduameti turvakleebise või plommiga.
[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(9) Kvaliteedi määramiseks võetava mugulaproovi suurus sõltuvalt seemnekartulipartii suuruselt on järgmine:
1) partii alla 20 tonni – 200 mugulat;
2) partii 21–60 tonni – 400 mugulat;
3) partii 61–100 tonni – 600 mugulat;
4) partii üle 100 tonni – 200 mugulat iga 50 tonni kohta.
[RT I, 19.12.2018, 4- jõust. 01.01.2019]

§ 9¹. Säilitussordi seemnekartulist proovi võtmine

(1) Tarnija võtab § 9 lõikes 9 sätestatud nõudele vastava mugulaproovi bakterhaiguste määramiseks põllult koristatud ning sorteerimata, kuid selgelt eristatavast säilitussordi seemnekartuli partiist selliselt, et võetud mugulaproov iseloomustaks kogu partiid.
[RT I, 19.12.2018, 4- jõust. 01.01.2019]

(2) Tarnija võib mugulaproovi bakterhaiguste määramiseks võtta ka säilitussordi seemnekartuli põllult, millel on kartulipealsed eemaldatud ja kus ei esine uuesti kasvama läinud kartulitaimi.

(3) Säilitussordi seemnekartuli kategooria seemnekartulina sertifitseeritavast seemnekartuli partiist ei võeta mugulaproove viirushaiguse määramiseks.
[RTL 2010, 12, 222- jõust. 22.03.2010]

§ 10. Proovi analüüsimine

(1) Mullaproovi ning bakter- ja viirushaiguste määramiseks võetud mugulaproovi analüüsib Põllumajandus- ja Toiduameti määratud rahvusvaheliselt tunnustatud analüüsimetodeid kasutav laboratoorium.

[RTL 2009, 93, 1348- jõust. 01.01.2010]

(2) Paragrahvi 3 lõigetes 1–3 nimetatud kvaliteedi määramiseks võetavat mugulaproovi analüüsib visuaalselt Põllumajandus- ja Toiduamet.

[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(3) Säilitussordi seemnekartuli kvaliteedi määramiseks võetava mugulaproovi analüüsimise korraldab tarnija. Mugulaproov peab vastama § 3 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele.

[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

§ 11. Sertifitseeritava seemnekartuli nõuded

(1) Sertifitseeritakse seemnekartul, mis on liigi- ja sordiehtne ning liigi- ja sordipuhas ning vastab kvaliteedi, sealhulgas põlvnemise ning taimetervise nõuetele.

(2) Põllumajandus- ja Toiduamet sulgeb nõuetekohase seemnekartuli müügi pakendi turvakleebise või plommiga.

[RTL 2009, 93, 1348- jõust. 01.01.2010]

4. peatükk SEEMNEKARTULI PAKENDAMINE

§ 12. Pakendamise nõuded

(1) Seemnekartul pakendatakse üksnes uude müügi pakendisse või puhtasse konteinerisse.

(2) Seemnekartuli müügi pakendi või konteineri sulgemiskoht või etiketi nööri kinnitamise korral kinnituskoht, välja arvatud ühekordse sulgemissüsteemi kasutamise korral, peab olema pitseeritud Põllumajandus- ja Toiduameti plommiga või peab müügi pakendi sulgemiskoht olema läbi õmmeldud etiketiga. Müügi pakend suletakse selliselt, et seda ei oleks võimalik avada ilma pitseeringut (plommi või etiketti) rikkumata või pakendile avamisjälgi jätmata.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(3) Säilitussordi seemnekartuli müügi pakendi sulgemiskoha pitseerib tarnija.

(4) Pakendatud ja märgistatud seemnekartuli müügi pakendi võib avada ja uuesti sulgeda üksnes Põllumajandus- ja Toiduameti järelevalve all, kui selles olevat seemnekartulit kavatakse pärast uuesti sulgemist turustada. Sellisel juhul märgitakse pakendi uuesti sulgemise kuupäev ja Põllumajandus- ja Toiduameti nimi etiketile.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 13. Märgistamine

(1) Nõuetekohane etikett kinnitatakse Põllumajandus- ja Toiduameti järelevalve all seemnekartuli müügi pakendi välisküljele. Kasutada võib ka iseklepuvat etiketti.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2) Teave seemnekartuli keemilise töötlemise kohta märgitakse etiketile või tarnija dokumendile ja müügi pakendile või selle sisse. Kui seemnekartuli keemiliseks töötlemiseks kasutatakse taimekaitsevahendit, esitatakse märgistusel taimekaitsevahendi nimetus, taimekaitsevahendis sisalduva toimeaine nimetus, standardsed ohutuslauseid ja vajaduse korral taimekaitsevahendi loas esitatud riskide vähendamise meetmed.

[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

(3) Geneetiliselt muundatud sordist pärineva seemnekartuli puhul märgitakse sertifitseerimise otsusele, etiketile ja muule dokumendile sellekohane teave.

[RT I, 19.12.2018, 4- jõust. 01.01.2019]

§ 14. Etiketi vormi nõuded

(1) Seemnekartuli etiketi minimaalne suurus on 110×67 mm.

(2) Supereliitseemnekartuli etikett on valget värvi ja violetse diagonaalse triibuga, eliitseemnekartuli etikett on valget värvi, sertifitseeritud seemnekartuli etikett on sinist värvi ning taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse §-s 32 nimetatud tootmiskatse tegemiseks turustatava seemnekartuli etikett on oranži värvi.

[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(3) Kasutatav etiketi materjal peab olema rebenematu ning etiketile trükitud kirjed kustumatud.

§ 15. Seemnekartuli etiketile ja tarnija dokumendile märgitav teave

(1) Supereliitseemnekartuli etiketile märgitakse vähemalt:

- 1) sertifitseerimisasutuse nimi ja selle asukoha liikmesriigi nimi või nende tähised;
- 2) tootja identifitseerimisnumber (Eesti tootjal majandustegevuse registreerimise number taimetervise registris) või seemnekartulipartii number;
- 3) müügipakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna „Suletud ... (kuu ja aasta)“;
- 4) liigi botaaniline nimi ladina keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autori nimeta);
- 5) sordinimi ladina tähtedega;
- 6) sõna „Supereliitseemnekartul“ ja supereliitseemnekartuli kategooria klassi tähistus, põlvkonna number;
- 7) geneetiliselt muundatud organisme sisaldavate mikrotaimede, sealhulgas mugulate puhul sõnad „Sisaldab GMO-d“.

(2) Eliitseemnekartuli ja sertifitseeritud seemnekartuli etiketile märgitakse:

- 1) sõnad „EL nõuded ja standardid“;
- 2) sertifitseerimisasutuse nimi ja selle asukoha liikmesriigi nimi või nende tähised;
- 3) tootja identifitseerimisnumber (Eesti tootjal majandustegevuse registreerimise number taimetervise registris) või seemnekartulipartii number;
- 4) liigi botaaniline nimi ladina keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autori nimeta);
- 5) müügipakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna „Suletud ... (kuu ja aasta)“;
- 6) sordinimi ladina tähtedega;
- 7) tootjariigi nimi;
- 8) sõna „Eliitseemnekartul“ või sõnad „Sertifitseeritud seemnekartul“ ja asjaomase kategooria klassi tähistus, põlvkonna number;
- 9) seemnekartuli mugula suurus;
- 10) deklareeritud netokaal;
- 11) geneetiliselt muundatud organisme sisaldava seemnekartuli puhul sõnad „Sisaldab GMO-d“.

(3) Kui seemnekartuli etiketil ei ole märgitud põlvkonna numbrit, siis loetakse see seemnekartul asjaomases kategooria klassis maksimaalselt lubatud põlvkonda kuuluvaks.

(4) Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse §-s 32 nimetatud tootmiskatse tegemiseks turustatava seemnekartuli tarnija dokumendile, trükitud või tembeldatud teabele märgitakse vähemalt ühes Euroopa Liidu ametlikus keeles:

- 1) sertifitseerimisasutuse nimi ja selle asukoha liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 2) seemnekartulipartii number;
- 3) müügipakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna „Suletud ... (kuu ja aasta)“;
- 4) liigi botaaniline nimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autori nimeta);
- 5) sordinimi, millega seemnekartulit turustatakse (sordiaretaja viide, kavandatav või heakskiidetud sordinimi), ning olemasolu korral sordi sordilehte võtmise taotluse number;
- 6) sõnad „Sort ei ole võetud sordilehte“;
- 7) sõnad „Ainult testiks ja katseks“;
- 8) seemnekartuli mugula suurus;
- 9) deklareeritud netokaal;
- 10) geneetiliselt muundatud organisme sisaldava seemnekartuli puhul sõnad „Sisaldab GMO-d“.

(5) Säilitussordi seemnekartuli tarnija dokumendile märgitakse:

- 1) sõnad „EL nõuded ja standardid“;
- 2) müügipakendile etiketi kinnitanud tarnija ärinimi ja asukoha aadress või tunnusmärk;
- 3) tarnija majandustegevuse registreerimise number taimetervise registris;
- 4) müügipakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna „Suletud ... (kuu ja aasta)“;
- 5) liigi botaaniline nimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autori nimeta);
- 6) sordinimi ladina tähtedega;
- 7) sõna „Säilitussort“;
- 8) päritolupiirkond;
- 9) seemnekartuli tootmispiirkond, kui see erineb päritolupiirkonnast;
- 10) seemnekartulipartii number;
- 11) deklareeritud neto- või brutokaal või mugulate või taimede arv.

[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

5. peatükk SEEMNEKARTULI TURUSTAMINE

§ 16. Turustamise nõuded

(1) Turustada võib üksnes sordilehte või Euroopa Liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte võetud kartulisordi sertifitseeritud seemnekartulit.

[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

(2) Seemnekartul peab olema nõuetekohaselt pakendatud ning müügi pakend peab olema nõuetekohaselt märgistatud.

(2¹) Turustatav mikropaljundamise teel toodetud seemnekartuli, sealhulgas säilitussordi seemnekartuli mikrotaim peab olema vaba ohtlikest taimekahjustajatest ja kartuli-keerdlehisuse viirusest, kartuli A-, M-, S-, X- ja Y-viirusest, varrepõletikku põhjustavast bakterist *Dickeya* Samson et al. spp., *Pectobacterium* spp. Waldee emend. Hauben et al. spp. ja *Candidatus* *Liberibacter solanacearum*, *Candidatus* *Phytoplasma solanum* ning kartuli värtnaviroidist ning olema nõuetekohaselt märgistatud.
[RT I, 15.08.2023, 1- jõust. 18.08.2023]

(3) Turustatav seemnekartul ei tohi olla töödeldud idanemist pärssiva ainega.

(4) Eestis toodetud sertifitseeritud seemnekartulipartii peab seemnekartuli tarnija turustama kahe kuu jooksul arvates etiketi väljastamise päevast.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(5) Lõikes 4 sätestatud tähtaja möödumise korral tuleb uuesti kontrollida seemnekartuli kvaliteedinõuetele vastavust. Kui analüüsitulemuste kohaselt on seemnekartul nõuetekohane, väljastatakse seemnekartuli tarnijale nõuetekohased etiketid.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(6) Kui seemnekartuli tarnija avastab, et sertifitseeritud seemnekartul ei vasta enam kvaliteedinõuetele, võib seemnekartuli tarnija seemnekartulit sorteerida ja ümber pakendada. Ümberpakendatud seemnekartulit tuleb uuesti kontrollida seemnekartuli kvaliteedinõuetele vastavuse suhtes. Kui analüüsitulemuste kohaselt on seemnekartul nõuetekohane, väljastatakse seemnekartuli tarnijale nõuetekohased etiketid.
[RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]

(7) Säilitussordi seemnekartulit on lubatud turustada ainult päritolupiirkonnas, arvestades taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse § 106² lõike 6 alusel kehtestatud säilitussordi seemne turustamiseks lubatud koguseid.
[RT I, 13.06.2017, 4- jõust. 16.06.2017]

6. peatükk

MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU HETEROGEENSE SEEMNEKARTULI TOOTMINE JA TURUSTAMINE

[RT I, 16.12.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

§ 16¹. Mahepõllumajandusliku heterogeense seemnekartuli tootmise ja turustamise nõuded

Mahepõllumajandusliku heterogeense seemnekartuli tootmisel ja turustamisel järgitakse komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/1189, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/848 seoses teatavate perekondade ja liikide mahepõllumajanduslikust heterogeensest materjalist koosneva taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega (ELT L 258, 20.07.2021, lk 18–27), nõudeid.
[RT I, 16.12.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

7. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 17. Määruse rakendamine

(1) Määrust rakendatakse alates 1. maist 2006. a.

(2) Enne 1. maid 2006. aastal kehtinud nõuete kohaselt märgistatud seemnekartulipartiid võib turustada kuni kauba lõppemiseni.

(3) Paragrahvi 4 lõiget 5 kohaldatakse alates 2009. aasta 1. jaanuarist.
[RTL 2007, 27, 485- jõust. 06.04.2007]

§ 18. Määruse jõustumine

Paragrahvi 4 lõige 5 jõustub 1. jaanuaril 2007. a.

¹Nõukogu direktiiv 2002/56/EÜ seemnekartuli turustamise kohta (EÜT L 193, 20.07.2002, lk 60–73), muudetud direktiividega 2003/61/EÜ (EÜT L 165, 03.07.2003, lk 23–28), 2013/63/EL (ELT L 341, 18.12.2013, lk 52–55), 2016/317/EL (ELT L 60, 05.03.2016, lk 72–75) ja 2020/177/EL (ELT L 41, 13.02.2020, lk 1–77); nõukogu direktiiv 2007/33/EÜ, mis käsitleb kartuli-kiduussi tõrjet ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 69/465/EMÜ (ELT L 156, 16.06.2007, lk 12–22); komisjoni direktiiv 2008/62/EÜ, millega sätestatakse teatavad erandid kohalike ja piirkondlike oludega kohanenud ja geneetilisest erosioonist ohustatud põllukultuuride rahvaselektsioonsortide ja sortide heakskiitmiseks ning kõnealuste rahvaselektsioonsortide ja sortide seemnete ning seemnekartuli turustamiseks (ELT L 162, 21.06.2008, lk 13–19); komisjoni rakendusdirektiiv 2014/20/EL, millega määratakse kindlaks liidu eliitseemnekartuli ja sertifitseeritud seemnekartuli klassid ning selliste klasside suhtes kohaldatavad tingimused ja nimetused (ELT L 38, 07.02.2014, lk 32–38); komisjoni rakendusdirektiiv 2014/21/EL, millega määratakse kindlaks supereliitseemnekartuli suhtes kohaldatavad miinimumtingimused ja liidu klassid (ELT L 38, 07.02.2014, lk 39–41), muudetud direktiiviga 2020/177/EL (ELT L 41, 13.02.2020, lk 1–77). [RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

²Analüüsimine ei ole kohustuslik.
[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

³Arvesse ei võeta kergeid mosaiiktunnuseid, mis põhjustavad nõrka värvimuutust, kuid ei too kaasa lehtede deformeerumist.
[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

⁴Raskesse viirushaigusesse nakatumise korral ei võeta põldtunnustamisel arvesse selle viiruse kergeid tunnuseid.
[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

⁵Viirushaigete taimede esinemise korral kohaldatakse nimetatud piirmäära üksnes juhul, kui viirushaiguse on põhjustanud Euroopa päritolu viiruse isolaat.
[RT I, 10.08.2012, 2- jõust. 01.11.2012]

Lisa
[Kehtetu -RT I, 03.07.2015, 19- jõust. 06.07.2015]